

DOI [https://doi.org/10.32405/2308-8885-2022-1-2\(103-104\)-57-62](https://doi.org/10.32405/2308-8885-2022-1-2(103-104)-57-62)
УДК 378.016:71:37.091.33-027.22:394.46

Прокопчук Вікторія Ігорівна

кандидат педагогічних наук, доцент кафедри гри на музичних інструментах Інституту мистецтв Рівненського державного гуманітарного університету, м. Рівне, Україна, prokopchuk2705vita@gmail.com,
<https://orcid.org/0000-0002-7593-6837>

Смалько Марина Федорівна

старший викладач кафедри гри на музичних інструментах Інституту мистецтв Рівненського державного гуманітарного університету, м. Рівне, Україна, marinafs2809@gmail.com <https://orcid.org/0000-0001-8653-852X>

МИСТЕЦЬКО-ОСВІТНІЙ ПРОЄКТ «ЗНАМЕННІ ТА ПАМ'ЯТНІ ДАТИ»: ЦІННІСНО-ВИХОВНИЙ ПОТЕНЦІАЛ

Розкрито ціннісно-виховний потенціал мистецько-освітнього проєкту «Знаменні та пам'ятні дати». Обґрунтовано зміст, мету, основні завдання проєкту, його етапи, особливості організації та розгортання з метою формування професійних компетентностей здобувачів освіти всіх мистецьких спеціальностей закладів вищої освіти з акцентом на культурологічній компетентності. В основі проєкту – навчально-методичний посібник для студентів закладів вищої освіти та його різномічне впровадження у процес їхньої фахової підготовки. Описано функціонал посібника, специфіку його використання педагогами різних дисциплін у навчанні студентів різних курсів.

Ключові слова: мистецько-освітній проєкт, знаменні та пам'ятні дати, мистецько-освітній довідник, навчально-методичний посібник, ООН, ЮНЕСКО, діалог культур, культурна різноманітність, формування професійних компетентностей, ЗВО.

Сучасний вектор розвитку вищої освіти спрямовується у площину цінностей, що рухають особистість у напрямках особистісного і професійного становлення. Для мистецької освіти такими є цінності, пов'язані з професією в мистецтві, як і комплекс фахових мистецьких компетентностей, необхідних для успішної професійної діяльності. Одним із найважливіших орієнтирів такого фахового становлення є виховання національної самосвідомості та здатності до

національної самоідентифікації у сфері культури. Теоретичне підґрунтя проблеми національного виховання на фундаменті духовних цінностей знаходимо у працях вчених (І. Бех, К. Журба, В. Кузь, Ю. Руденко, К. Чорна та ін.). Аспекту проблеми в контексті підготовки митців і педагогів мистецтва присвячено чимало розвідок, де висвітлюються теоретико-методичні й суто практичні питання (О. Крусь, Р. Осипець, В. Прокопчук, Р. Сойчук, В. Чорнобай, О. Шевнюк, Г. Яківчук та ін.). Одне з суттєвих і ак-

туальних питань – доцільність використання мистецьких проєктних технологій в освітньому процесі вищої школи, що результатує сформованість фахових компетентностей майбутніх учителів музичного мистецтва (І. Гринчук, О. Горбенко, І. Дікун, Н. Онищенко, Л. Сліпчин, О. Щолокова та ін.).

Однак пошуки універсального і водночас конкретного інструментарію у формуванні майбутніх педагогів мистецьких спеціальностей, які здійснюють місію виховання молодого покоління на засадах національних цінностей, завжди будуть актуальними. З огляду на це, **метою статті** є висвітлення ціннісно-виховного потенціалу мистецько-освітнього проєкту «Знаменні та пам'ятні дати», в основі якого – розробка навчально-методичного посібника для студентів як універсального педагогічного інструментарію, реалізація проєкту у фаховій підготовці майбутнього педагога мистецького спрямування, що ґрунтується на компетентнісному підході. Стрижневим вектором такої підготовки є акцентування культурологічної компетентності як діалектичної єдності національного виховання з краєзнавчим аспектом та формування толерантного ставлення до різноманіття культурної скарбниці світу.

Звернімося до історії, що допоможе з'ясувати, як створювався проєкт, та причини, що зумовили його появу в контексті подій в українському та міжнародному соціально-політичному та культурному просторі. Як відомо, ідея створення календаря пам'ятних і ювілейних дат різних країн світу та їх святкування у форматі ЮНЕСКО виникла у 1954 р. Непримиренність та політично-військове суперництво між країнами внаслідок втрат Другої світової війни спонукало світову спільноту в особі ООН шукати можливості налагодження взаєморозуміння між державами. Місією ЮНЕСКО було проголошено «вкоріняти у свідомість людей ідею укріплення миру та безпеки шляхом розширення співробітництва народів у галузі освіти, науки і культури, а також забезпечення справедливості, законності та поваги до прав людини незалежно від раси, статі, мови та релігії» [13]. На думку експертів ООН, «політич-

них та економічних угод між урядами держав недостатньо для забезпечення тривалої рівноваги у світовому суспільстві», стабільний мир «повинен будуватися на основі діалогу та взаєморозуміння, а також на інтелектуальній та моральній солідарності» [там само] усіх народів.

Одним із дієвих інструментів, покликаним зміцнювати гуманітарні зв'язки між країнами та людьми, було визначено міжнародне святкування знаменних та пам'ятних дат, видатних державних подій різних країн та народів світу. Вважалося, що міжнародні та національні святкування сприяють об'єднанню людей, вибудовуючи позитивний простір між країнами, де кожен суб'єкт відчуватиме себе частиною світової спільноти через «точки дотику» між культурами, що дозволить налагодити продуктивний діалог країн світу.

Слід зазначити, що календар міжнародних дат існував і до появи ООН, однак понад шістдесятирічний досвід цілеспрямованого пропагування такої діяльності, засвідчив її потужний потенціал для утвердження унікальності кожної нації. При цьому визнавалося, що не можуть бути виключенням і драматичні події та постаті світової історії, оскільки помилки також потрібно пам'ятати задля того, щоб не повторювати. Саме тому заходи з відзначення дат і подій на рівні ООН, ЮНЕСКО, урядів, громадянського суспільства неминуче перетворюються на сигнал осмисленості життя кожної людини для розвитку національного та світового суспільства загалом [8].

На офіційному сайті Генеральної Асамблеї ООН і ЮНЕСКО на шести її офіційних мовах розміщені пам'ятні дати, що визначені для привернення уваги суспільства до проблем різного характеру: від глобальних до специфічних національних [12].

Вагомим внеском у пропаганду й розвиток міжнародного співробітництва, виховання та єднання молодого покоління, поширення духовних цінностей, став проєкт Асоційовані школи ЮНЕСКО (UNESCO Associated Schools Project Network), заснований у 1953 р., який є одним із найбільш тривалих та успішних освітніх проєктів ор-

ганізації. Нині мережа Асоційованих шкіл (АШ) охоплює понад 7000 шкіл у 172 країнах (серед них – 74 школи в Україні), їх важливим напрямом навчально-виховної роботи є вивчення й відзначення знаменних та пам'ятних дат ООН. АШ, які ще називають лабораторіями ідей та «рушійною силою інновацій та якості освіти у світі» [6], розробляють інноваційні освітні матеріали, що засновані на цінностях ЮНЕСКО.

Продовженням проєкту АШ стали програми співробітництва закладів освіти. Так, у 1991 р. ЮНЕСКО ініційовано міжуніверситетські мережі УНІТВІН (UNITWIN – University Twinning – споріднені університети). А в 1992 р. при закладах вищої освіти та наукових установах різних країн створюються перші кафедри ЮНЕСКО. Об'єднання цих програм в один проєкт УНІТВІН / кафедри ЮНЕСКО на початку 90-х рр. ХХ ст. заклало фундамент сучасної науково-інформаційної міжнародної спільноти як активного науково-освітнього середовища, яке об'єднує 700 установ у 116 країнах світу [7]. Упродовж 30 років роботи кафедри ЮНЕСКО перетворилися на авторитетні міжнародні науково-освітні центри, що створюють можливості міжнародного співробітництва наукової молоді, міжнародного партнерства, обміну досвідом і педагогічними інноваціями. В Україні станом на 2019 р. працювало одинадцять кафедр ЮНЕСКО [5], нині їх налічується дев'ять [7].

Вплив видатних діячів освіти і науки, культури та мистецтва на процеси державотворення і виховання цілих поколінь важко переоцінити. Саме тому мистецьке відзначення історичних державних подій та пам'ятних дат, пов'язаних зі значущими постатями світової та національної освіти, науки і культури, набуває особливо важливого значення. Саме це, а також складні сучасні національно-політичні та суспільно-культурні процеси в Україні, що загострили потребу збереження територіальної цілісності й національно-культурної ідентичності, зумовили й нову хвилю уваги до вивчення і пропагування знаменних і пам'ятних дат молоддю та послугували крокам авторів у напрямі започаткування **мистецького проєкту «Знаменні та пам'ятні дати»**.

I етап (2013–2014 рр., підготовчий). Головним завданням етапу була розробка такого видання, яке б допомогло викладачам і здобувачам освіти ефективно використовувати інформацію в освітньому процесі, раціонально та ефективно здійснювати підготовку та проведення культурно-мистецьких заходів на рівні освітнього закладу, планувати концертно-виконавську роботу на рік. Як відповідь на вищезазначені виклики і з'явився перший випуск щорічного мистецько-освітнього довідника «Знаменні та пам'ятні дати 2015 року», підготовлений силами викладачів кафедри гри на музичних інструментах Інституту мистецтв Рівненського державного гуманітарного університету (ІМ РДГУ) (автори В. Прокопчук, М. Смально, Л. Яковенко) [4]. Довідник містив перелік ювілейних дат, знаменних та пам'ятних подій всесвітнього значення та подій, важливих для України й Рівненщини, що відзначатимуться протягом року, та інформацію про них. Опублікований в ньому матеріал засвідчив високий ціннісно-виховний потенціал для використання в освітньому процесі ЗВО, в самостійній та позааудиторній роботі, а його міжпредметність викликала інтерес у викладачів та студентів, що активізувало розвиток ерудиції, творчої активності, професійної рефлексії тощо. Це спричинило необхідність перерформатування довідника в щорічне навчально-методичне видання, що сприяло подальшому розгортанню мистецько-освітнього проєкту.

II етап (2020–2022 рр.) передбачав трансформацію мистецько-освітнього довідника в навчально-методичний посібник, який зазнаватиме щорічного оновлення та надаватиме матеріал для різнобічного використання в освітньому процесі закладу вищої освіти. Розробка посібника виявилася важливою та перспективною ідеєю, оскільки результатом його впровадження стали різноманітні напрямки роботи, що розгорнулися в інші, локальніші, проєкти (види і форми роботи), які об'єднані між собою завданням пізнання й пропагування пам'ятних дат для формування у здобувачів освіти культурологічної компетентності, зокрема виховання в

молоді поваги й ціннісного ставлення до рідної (регіональної) і ширше – національної культури, формування толерантного ставлення до світового культурного різноманіття.

Видання 2022 року – «Мистецько-освітній довідник «Знаменні та пам'ятні дати 2022 року: навчально-методичний посібник» – окрім трьох основних розділів (пам'ятні дати світового, національного та краєзнавчого значення), доповнено методичними розробками для підготовки виховних заходів, матеріалами для самопідготовки та професійної рефлексії (саморефлексії); містить орієнтовну тематику та форми проведення заходів до визначних дат і подій, запитання для самопідготовки й саморозвитку студентів та інші матеріали.

Видання навчально-методичного посібника 2022 року рекомендоване для підготовки здобувачів вищої освіти спеціальності 014 «Середня освіта. Музичне мистецтво» та 025 «Музичне мистецтво», проте буде ефективним освітнім інструментом для студентів усіх інших мистецьких спеціальностей. Посібник спрямований не лише на ознайомлення з важливими датами культури, а й на використання з метою формування загальних та фахових компетентностей, а головне – служитиме збагаченню виховного чинника освітнього процесу, передусім через набуття навичок професійної саморефлексії у студентів мистецьких спеціальностей, формування ціннісного ставлення до багатоманіття культур світової спільноти тощо. Але найголовніше завдання – виховання почуття патріотизму та формування саморефлексії національної свідомості, позбавлення комплексу меншовартості, що відбувається в реаліях (за відгуками викладачів та студентів).

Конкретизуємо і наведемо приклади на користь вищезазначених висновків. Так, студенти і викладачі активізувалися у самостійному вивченні та популяризації інформації щодо історичних культурно-мистецьких подій та постатей рідного краю, України і світу. Як виявилось, це істотно вплинуло не лише на історико-теоретичну підготовку здобувачів, а й на їх концертно-виконавську

діяльність. Чимало активностей народжується у студентів та викладачів щодо культурно-мистецького просвітництва, передусім мистецьких подій і постатей Рівненщини. Разом це допомагає плануванню та інформаційній підтримці концертно-виконавської діяльності творчих кафедр Інституту мистецтв та змістовому наповненню мистецьких подій університету загалом.

У такий спосіб робота з матеріалами щорічного мистецько-освітнього довідника-посібника *поглиблює і розширює міжпредметні зв'язки, об'єднуючи зміст і опанування знань* з історії музики, музичного інструментального і вокального виконавства, диригування, музичного краєзнавства і фольклору, образотворчого й декоративно-ужиткового, інших видів мистецтва тощо. Отже, занурення у зміст посібника (який, нагадуємо, щороку оновлюється у зв'язку із зміною визначних календарних дат) створює підґрунтя для цілісного художнього мислення та дозволяє реалізувати поліхудожній зміст мистецької освіти для представників різних мистецьких спеціальностей.

Унікальність цього щорічного видання й у тому, що окрім ювілейних дат, пам'ятних подій всесвітнього та загальноукраїнського значення, висвітлює визначні дати, важливі для Рівненщини та Волині. Наприклад, важливими датами, представленими в посібнику на 2022 рік, є: 2013–2022 рр. за рішенням Генеральної асамблеї ООН оголошено міжнародним десятиріччям зближення культур; культурними столицями Європи оголошено м. Каунас (Литва) та Ешюр-Альзетт (Люксембург); ЮНЕСКО оголосила Всесвітньою столицею книги м. Гвадалахара (Мексика) тощо.

Розділ «Перелік знаменних та пам'ятних дат за календарем» представлений, наприклад, такими іменами: у січні – 225 років від дня народження австрійського композитора Ф. Шуберта (1797–1828); 150 років від дня народження російського композитора О. Скрябіна (1872–1915); 110 років від дня народження українського композитора А. Філіпенка (1912–1983) тощо; у лютому – 230 років від дня народження італійського композитора Д. Россіні (1792–1868); 145 років від

дня народження українського композитора польського походження С. Борткевича (1877–1952); 135 років від дня народження українського режисера, теоретика театру Леся Курбаса (1887–1937); 120 років від дня народження українського композитора Ф. Надененка (1902–1963); 90 років від дня народження французького композитора М. Лєграна (1932–2019) тощо; у березні – 180 років від дня відкриття (1842) у Львові Національного академічного українського драматичного театру ім. Марії Заньковецької (на той час – театр графа Скарбека); 180 років від дня народження українського композитора М. Лисенка (1842–1912); 110 років від дня народження французького та американського артиста балету, народженого в Україні І. Юшкевича (1912–1994) та ін.

У розділі «2022 рік на Рівненщині» представлено важливі для краю імена та дати, наприклад: 530 років тому м. Рівне одержало Магдебурзьке право (1492); 445 років тому розпочала роботу Острозька друкарня, заснована І. Федоровим з ініціативи та на кошти В.-К. Острозького (1577–1612); 445 років від дня народження письменника, богослова М. Смотрицького (1577–1633). Дитячі роки пройшли в Острозі, освіту здобув в Острозькій академії, проживав у Дерманському монастирі; 440 років від дня народження П. Конашевича-Сагайдачного (бл. 1582–1622), гетьмана Війська Запорозького. Навчався в Острозькій Академії (школі) з 1592 по 1598 рр.; 265 років від дня народження польського поета Я. Воронича (1757–1829). Народився в с. Тайкури на Рівненщині, навчався в Острозькому єзуїтському колегіумі; 210 років від дня народження російської письменниці, меценатки Волині А. Блудової (1812–1891). Засновниця жіночого училища ім. Д. Блудова у м. Острозі; 90 років із часу написання І тому роману-епопеї У. Самчука «Волинь» (1932) тощо.

Також посібник містить важливі для краю імена й дати за календарем, наприклад: у лютому – 155 років від дня народження Ф. Кудринського (1867–1933), волинського історика-краєзнавця, письменника, етнографа, фольклориста та літературознавця. Уродженець

с. Степань Сарненського району. Писав твори, що стосувалися волинської етнографії та нової історії Волині; 100 років від дня народження польської письменниці Моніки Варненської (1922–2010). Досліджуючи творчість Оноре де Бальзака, побувала у м. Радивиліві, Дубно, Корці, Рівному в 1960 р. тощо.

III етап (2012–2022 рр., культурно-просвітницький) став результатом етапом реалізації вищезазначених етапів проекту; він передбачав використання студентами та викладачами змістового наповнення посібника для проведення різноманітних культурно-мистецьких й освітньо-просвітницьких заходів (подій), що відбувалися на базі освітнього закладу та вийшли за його межі: мистецьких акцій і святкових імпрес, тематичних вечорів та лекцій-концертів, музичних вистав, музично-архітектурних подорожей, музично-літературних салонів із залученням до їх проведення діячів культури й мистецтва, здобувачів освіти різних мистецьких спеціальностей, які стають культурно-мистецькими подіями. З цією метою була реалізована програма із низкою завдань прикладного характеру: розробка та проведення заходів місцевого і всеукраїнського рівня, здійснення їхнього моніторингу, аналіз освітньо-виховного потенціалу тощо. Програма передбачала певну поетапність роботи, що здійснювалася силами викладачів і студентів як організаторами та реалізаторами проекту:

1. **Підготовча фаза** (ознайомлення зі змістом посібника «Знаменні та пам'ятні дати»; вибір пам'ятної дати / події чи діяча; визначення тематики / проблеми для заходу / проекту; формулювання мети, завдань; планування етапів роботи та форм представлення результатів тощо).

2. **Виконавча фаза** (розподіл обов'язків між учасниками проекту; творчо-пошукова робота студентів індивідуальна і групова), визначення оптимального варіанту (форми) представлення результатів спільної роботи тощо.

3. **Презентаційна фаза** (демонстраційна): творча демонстрація проекту як результату спільної художньо-творчої діяльності.

4. **Підсумкова фаза**: оцінка результатів та підбиття підсумків роботи,

аналіз ціннісно-виховного потенціалу проекту тощо).

Отже, відзначаємо наявні педагогічну, освітню, культурологічну, просвітницьку та суспільно-корисну функціональність проекту. Його реалізація забезпечує глибоке і різнобічне пізнання навчальної інформації студентами з виходом за межі однієї дисципліни на основі міжпредметності й інтеграції змісту, з максимальним спрямуванням опанованих знань у практичну площину, що особливо важливо для формування фахових компетентностей здобувачів освіти усіх мистецьких спеціальностей.

Як бачимо, прогностичність вивчення та пропагування знаменних та пам'ятних дат і подій як світового так і національного (регіонального, краєзнавчого) значення передусім реалізується у втілених заходах, ініційованих і проведених авторами видання.

Так, окрім культурно-мистецьких заходів до регіональних, всеукраїнських та зарубіжних ювілейних дат, у 2020 р. кафедрою гри на музичних інструментах Інституту мистецтв Рівненського державного гуманітарного університету започатковано **Всеукраїнський відкритий конкурс молодих виконавців української інструментальної музики імені Германа Жуковського** (автор ідеї та директор В. Прокопчук). Як зазначалося, один із розділів навчально-методичного посібника «Знаменні та пам'ятні дати» має краєзнавче спрямування та присвячений іменам і пам'ятним датам, що стосуються Рівненщини. Видання містить інформацію про діячів культури й мистецтва Волинського краю, зокрема і Г. Жуковського (1913–1976) – знаного українського композитора й педагога ХХ ст., який народився на Рівненщині, в м. Радивиліві, працював у Києві та інших містах України. Конкурс його імені передбачає опору на принципи мистецького краєзнавства: стрижневою ідеєю є популяризація кожним учасником української культури, передусім – музичного мистецтва рідного краю.

Важливо наголосити на виховному значенні краєзнавчого аспекту конкурсу: вже на другому році його проведення до конкурсної програми багатьох учасників увійшли твори, які презентують їхній рідний край.

Завдяки **мистецькому кіноклубу «Видатні музиканти світу»**, що діє на тій же кафедрі з 2012 р. (керівники: В. Прокопчук, М. Смально), студенти занурюються в різні стилі музичного мистецтва й виконавства, в дискусіях усвідомлюють власні естетичні та професійні уподобання, навчаються створювати аудіо- та фільмотеки, розвивають культуру міжособистісного спілкування та уміння діалогу (у тому числі і професійного) тощо.

Наведемо приклад роботи одного із засідань мистецького кіноклубу. Так, на I (підготовчому) етапі цього проекту студенти знайомилися зі змістом посібника, обирали дати та імена, які хотіли б пізнати глибше в рамках мистецького кіноклубу (наприклад, представник музичного бароко Франції Жан Батіст Люллі); визначали загальну проблематику й тему проекту («Епоха бароко у мистецтві. Музичне бароко»), формулювали мету, завдання та форми представлення результатів (доповіді та реферати про стиль мистецтва, життєтворчість композитора, фільм для перегляду, мультимедійна презентація тощо).

II виконавчий етап передбачав розподіл функцій та конкретних обов'язків-ролей між учасниками, самостійну (індивідуальну та групову) пошукову роботу студентів, а саме: робота з інформаційними та науковими джерелами для підготовки рефератів, мультимедійної презентації, розробки сценарію, підбір музичного оформлення та інтер'єру тощо.

III етап (презентаційний) – став творчою демонстрацією продуктів проекту, це: публічне представлення доповідей і рефератів, мультимедійної презентації та артальбому зі зразками мистецтва французького бароко в архітектурі, живописі, скульптурі, одязі, театрі, танці та музиці; перегляд обраного художнього фільму з подальшим його обговоренням, що дозволило учасникам глибоко зануритися у стиль мистецтва бароко та життєтворчість композитора тощо («Король танцює» – кращий історико-біографічний художній фільм 2000 р. у Франції французького режисера Ж. Корбьо, який отримав три премії «Сезар» у 2001 р. Обраний фільм – історична драма, створена за

мотивами біографії найяскравішого представника музичного бароко Франції – Ж. Б. Люллі, композитора, диригента, скрипаля, танцівника, педагога).

IV етап (підсумковий): дискусія, обмін враженнями, окреслення практичної цінності здобутих результатів проведеної роботи тощо.

Крім того, мистецько-краєзнавчий підхід втілюється в **авторському навчальному курсі «Музичне краєзнавство Рівненщини» (2015)** [1] та в одночасному навчально-методичному посібнику (2021) В. Прокопчук [9], що знайомлять студентів з музичною культурою Рівненщини, як багатонаціонального історико-етнографічного Волинського краю на основі застосування методів і прийомів краєзнавчих наук, спрямованих на формування у них професійної компетентності майбутніх музикантів-педагогів, дослідників та пропагандистів культури рідного краю. Також зазначимо, що матеріали навчально-методичного посібника «Знаменні та пам'ятні дати» слугують студентам додатковим інформативним матеріалом для виконання індивідуальних і групових пошуково-дослідних та навчально-практичних завдань в опануванні курсу «Музичне краєзнавство Рівненщини».

Висновки. Вважаємо, що розроблений і реалізований мистецько-освітній проєкт «Знаменні та пам'ятні дати» у ЗВО, є ефективним засобом підготовки здобувачів вищої освіти усіх мистецьких спеціальностей з акцентом на формуванні культурологічної компетентності. Основою цього проєкту стала підготовка щорічного видання «Мистецько-освітній довідник «Знаменні та пам'ятні дати», що трансформувалася у навчально-виховний посібник, який успішно використовується студентами і викладачами ЗВО у освітньому процесі та їхній культурно-мистецькій діяльності. Різноманітне впровадження посібника у процес підготовки майбутніх фахівців довело його результативність, а реалізований проєкт засвідчив наявний ціннісно-виховний потенціал.

За умови цілеспрямованої поетапної роботи учасників проєкту відбувалося становлення ціннісних орієнтацій студентів, пробудження їхнього інтересу до пізнання рідної (регіональної) і світової

культури для взаємного збагачення та діалогу культур. До результатів віднесемо і прагнення професійного самовдосконалення учасників освітньої взаємодії, активізацію самостійної пошукової, науково-дослідницької, художньо-практичної й творчої діяльності студентів; зростання зацікавленості освітніми, концертно-виконавськими та культурно-просвітницькими активностями, бажання брати в них активну участь тощо.

Безумовно, є потреба у розширенні змістового наповнення і методичного забезпечення навчально-методичного посібника та визначенні оптимальних технологій стосовно реалізації таких проєктів, що і складає **перспективу подальших досліджень**.

СПИСОК ДЖЕРЕЛ:

1. Дикало В. Музичне краєзнавство Рівненщини як навчальний курс: до постановки проблеми // Нова педагогічна думка : наук.-метод. журн. – 2016. – № 2 (86). – С. 124–128.
2. Дікун І. А. Мистецький проєкт у фаховій підготовці майбутніх учителів музичного мистецтва // Мистецтво та освіта. – 2021. – № 4 (102). – С. 37–43.
3. Горбенко О. Б. Метод художньо-творчих проєктів у формуванні музично-виконавської компетентності майбутніх учителів музики // Наукові записки. Серія «Педагогічні науки». – 2016. – Вип. 155. – С. 55–59.
4. Знаменні та пам'ятні дати 2015 року : мистецько-освітній довідник / упор. В. І. Дикало, М. Ф. Смалько, Л. П. Яковенко. – Рівне : О. Зень, 2015. – 76 с.
5. Знаменні та пам'ятні дати 2019 року : мистецько-освітній довідник / упор. В. І. Прокопчук, М. Ф. Смалько, Л. П. Яковенко; наук. ред. та відпов. за випуск В. І. Прокопчук. – Рівне : О. Зень, 2019. – 104 с.
6. Мережа асоційованих шкіл ЮНЕСКО. URL: https://aspnet.unesco.org/en-us/Pages/About_the_network.aspx
7. Міністерство закордонних справ України: Участь України у діяльності ЮНЕСКО. URL: <https://mfa.gov.ua/mizhnarodni-vidnosini/yunesko/uchast-ukrayini-u-diyalnosti-yunesko>
8. Организация Объединенных Наций: Мир, достоинство и равенство на здоровой планете. URL: <https://www.un.org/ru/observances>
9. Прокопчук В. І. Музичне краєзнавство Рівненщини : навчально-методичний посібник. – Рівне : О. Зень, 2021. – 384 с.
10. Прокопчук (Дикало) В. І. Мистецьке краєзнавство як чинник національно-патріотичного виховання майбутніх педагогів

// Молодь і ринок: щомісячний науково-педагогічний журнал. – 2019. – № 12 (179). – С. 64–69. DOI: <https://doi.org/10.24919/2308-4634.2019.193520>

11. Сліпчишин Л. В. Формування етнокультурної компетентності у майбутніх фахівців народних художніх промислів і ремесел // Мистецтво та освіта. – 2021. – № 3 (101). – С. 52–58.

12. ЮНЕСКО: Знаменні дати. URL: <https://ru.unesco.org/celebrations>

13. ЮНЕСКО: Коротко о ЮНЕСКО: Миссия и мандат. URL: <https://ru.unesco.org/about-us/introducing-unesco>

14. Hrynychuk I. P., Serniak O. M. Forming the Students of Humanitaries' Emotional Intellect: Comparative, Methodological and Experimental Aspects // Мистецтво та освіта. – 2020. – № 3 (97). – С. 53–57.

References:

1. Dykalo, V. (2016). Muzychne kraieznavstvo Rivnenshchyny yak navchalnyi kurs: do postanovky problemy [Musical local studies of Rivne region as a training course: To the problem]. Nova pedahohichna dumka, 2 (86), 124-128.
2. Dikun, I. A. (2021). Mystetskyi proiekt u fakhovii pidhotovti maibutnih uchyteliv muzychnoho mystetsva [Art project in the professional training of future music teachers]. Mystetsvo ta Osvita [Art and Education], 4 (102), 37-43.
3. Horbenko, O. B. Metod khudozhno-tvorchykh proektiv u formuvanni muzychnovykonavskoi kompetentnosti mabutnikh uchyteliv muzyky [The method of artistic and creative projects in the formation of musical-performing competence of future music teachers]. Naukovi zapysky. Seriya Pedahohichni nauky, 155, 55-59.
4. Dykalo, V. I., Smalko, M. F., & Yakovenko, L. P. (Eds.) (2015). Znamenni ta pamyatni daty 2015 roku : mysteczko-osvitnij dovidnyk [Significant and memorable dates of 2015: an artistic and educational guide]. Rivne: O. Zen.
5. Prokopchuk, V. I., Smalko, M. F., & Yakovenko, L. P. (Eds.) (2019). Znamenni ta pamyatni daty 2019 roku: mystetsko-osvitnij dovidnyk [Significant and memorable dates of 2015: An artistic and educational guide]. Rivne: O. Zen.
6. Merezha asotsiovanykh shkil YuNESKO [UNESCO Associated Schools Network]. Retrieved from https://aspnet.unesco.org/en-us/Pages/About_the_network.aspx
7. Ministry of Foreign Affairs of Ukraine. Uchast Ukrainy u diialnosti YuNESKO [Ukraine's participation in UNESCO]. Retrieved from <https://mfa.gov.ua/mizhnarodni-vidnosini/yunesko/uchast-ukrayini-u-diyalnosti-yunesko>

8. United Nations. Mir, dostoinstvo i ravenstvo na zdravoi planete [Peace, dignity and equality on a healthy planet]. Retrieved from <https://www.un.org/ru/observances>

9. Prokopchuk, V. I. (2021). Muzychne kraieznavstvo Rivnenshchyny [Musical local knowledge of Rivne region]. Rivne: O. Zen.

10. Prokopchuk (Dykalo), V. I. (2019). Mystetske kraieznavstvo yak chynnyk natsionalno-patriotychnoho vykhovannya maibutnikh pedahohiv [Art local studies as a factor of national-patriotic education of future teachers]. *Molod i Rynok*, 12 (179), 64–69. <https://doi.org/10.24919/2308-4634.2019.193520>

11. Slipchysyn, L. V. (2021). Formuvannya etnokulturnoi kompetentnosti u maibutnikh fakhivtsiv narodnykh khudozhnikh promysliv i remesel [Formation of ethnocultural competence in future specialists of folk arts and crafts]. *Mystetsvo ta Osvita [Art and Education]*, 3 (101), 52–58.

12. UNESCO. Znamenni daty [Significant dates]. Retrieved from <https://ru.unesco.org/celebrations>

13. UNESCO. Korotko o YuNESKO: Missiia i mandate [Briefly about UNESCO: Mission and mandate]. Retrieved from <https://ru.unesco.org/about-us/introducing-unesco>

14. Hrynychuk I. P., Serniak O. M. Forming the students of humanitarians' emotional intellect: Comparative, methodological and experimental aspects. *Mystetsvo ta Osvita [Art and Education]*, 3 (97), 53–57.

Viktoriia Ihorivna Prokopchuk, PhD, Associate Professor of the Department of Playing Musical Instruments, Institute of Arts, Rivne State University of Humanities, Rivne, Ukraine, prokopchuk2705vita@gmail.com; <https://orcid.org/0000-0002-7593-6837>

Maryna Fedorivna Smalko, Senior Lecturer of the Department of Playing Musical Instruments, Institute of Arts, Rivne State University of Humanities, Rivne, Ukraine, marinafs2809@gmail.com; <https://orcid.org/0000-0001-8653-852X>

Art and educational project «Significant and Memorable Dates»: Value and educational potential

The article is devoted to the value and educational potential of the art and educational project «Significant and Memorable Dates» created and implemented by the Institute of Arts of the Rivne State University of Humanities (Ukraine). The article analyzes the conditions that gave impetus to the project launch and the reasons for its development and implementation in the context of events in the Ukrainian and international socio-political and cultural space.

The author reveals the mission of UNESCO in covering the cultural events of world art

for strengthening peace and safety by expanding human cooperation in the field of Education, Science and Culture. The article analyzes the experience of purposeful promotion of the international celebration of important dates as a powerful tool for establishing a dialogue of the interethnic cultural community, mutual understanding and respect for cultural diversity and awareness of the uniqueness of each nation.

The content, purpose, and main objectives of the project «Significant and Memorable Dates», its stages, features of organization for formation of professional competencies of students of all art specialties in higher educational institutions with an emphasis on cultural competence are substantiated.

The key aim of the project is to create a reference book and to transform it into the educational and methodological manual for working with students in higher educational institutions, as well as to implement this manual into the process of students' professional training. The article describes the functions of the manual, the specifics of how to use it by educators of different disciplines in teaching students of different courses. Developing national values, national self-identification and the local history component of the educational process are considered as the main components in education of students in higher educational institutions of art specialties. The core vector of such training is to form cultural competence as a dialectical unity of National Education with a local history component, a tolerant attitude towards diversity of the cultural treasury of the world.

The content of working with students at all stages of the project, which united the efforts of teachers of various departments and students in educational, cultural and educational areas and went beyond the institution of higher education, is revealed. The presented step-by-step of working process and creative products of the project implementation allow us to use the authors' experience in the educational process of other higher educational institutions.

Key words: art and educational project, significant and memorable dates, art and educational reference book, educational and methodical manual, UN, UNESCO, dialogue of cultures, cultural diversity, formation of professional competencies, higher educational institutions.

Стаття надійшла до редакції 25.01.2022 р.

Авторка статті висвітлює досвід опрацювання самчиківського декоративного розпису в практичній складовій курсової підготовки вчителів мистецтва на базі Хмельницького ОІППО. Проаналізовано окремі розвідки про самчиківський розпис, виокремлено його особливості, названо сучасних майстрів, які популяризують його в Україні і за кордоном. Наведено форми роботи з вчителями мистецтва, що передбачають поглиблення знань історії і розвитку самчиківського розпису, особливостей побудови і виконання декоративної композиції, а також впровадження мистецького досвіду в педагогічну і громадську діяльність.

Ключові слова: самчиківський розпис, символи і елементи самчиківського розпису, ОІППО, курсова підготовка вчителів мистецтва, форми курсової підготовки.

Народне мистецтво – одна з найдавніших галузей художньої діяльності людини. Його можна порівняти із могутнім вічно живим деревом, що проростає із коріння нашої духовності, народності, усвідомлення причетності до художніх традицій свого народу та краю. З його стовбура відгалужуються гілочки з пагінцями, листям, квітами, пуп'янками – це жанри, види та роди народної творчості.

Народне декоративне мистецтво України – багатющий культурний пласт, у якому збережені надбання українського народу, що слугують загальному й художньо-естетичному вихованню молодого покоління українців, формуванню в них національної свідомості. Саме тому частина тем у освітніх програмах передбачає пізнання дітьми дошкільного і шкільного віку мистецтва рідного краю (регіональний компонент). Так, первинні уявлення про красу творів декоративного мистецтва, прийомі виконання декоративних композицій дошкільники набувають ще в закладах дошкільної освіти. Учні початкових класів ознайомлюються з декоративно-ужитковим мистецтвом, пізнаючи види ремесел (галузь «Технології»), вчать